

(อม.๓๕)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อธ. ๗/๒๕๖๖

คดีหมายเลขแดงที่ อม.อธ. ๕/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { อัยการสูงสุด โจทก์
นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์ จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต

จำเลย อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของ
ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับอุทธรณ์วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย และกรรมาธิการวิสามัญพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับ
การเสนอญัตติและพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ

การควบคุมบริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมาธิการ การเข้าชื่อถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมาธิการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยได้รับคัดเลือกให้เป็นรองประธานคณะอนุกรรมาธิการคนที่หนึ่ง มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน การบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมาธิการวิสามัญฯ ชักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง การกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและ

ตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ซึ่งนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลให้แก่คณะกรรมการการวิสามัญฯ และจำเลย วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับนายศักดิ์ดาว่า “พຽ່ງนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดาตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดาจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เพอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดาตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เพอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” จากนั้นวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวัน ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการคนที่หนึ่ง ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมเรื่องราคาค่าก่อสร้าง

ต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าที่เอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าว ผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารกับแบบแปลนและประมาณราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และจำเลยแล้ว เป็นเหตุให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้าไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ ซึ่งหากการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญฯ ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่ายงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และราชการการกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับตนเองโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือโดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำ

ของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

จำเลยอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้แย้งกันในชั้นนี้ รับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร แบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ ตามคำพิพากษาศาลฎีกา คดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว และตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญฯ ในคณะดังกล่าว ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๔/ว๑๘๕ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๕ การประชุมเกี่ยวกับ

งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มี ๓ ขั้นตอน คือ ๑. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกระทรวง (วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓) ๒. ขั้นตอนการพิจารณา ระดับกลุ่มภารกิจ ซึ่งกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นกลุ่มภารกิจน้ำ (วันที่ ๒๑ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓) และ ๓. ขั้นตอนการพิจารณาระดับกรม โดยอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ (วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓) สำหรับการพิจารณาระดับกระทรวง วันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุม ครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ คณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณาภาพรวมงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนการพิจารณาระดับ กลุ่มภารกิจ วันที่ ๒๑ ถึงวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ คณะกรรมการการวิสามัญฯ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยในการ ประชุมวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาล เพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณราคาต่อพื้นที่ในการ ขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน และขอรายละเอียดโครงการกับแบบแปลน และประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่งนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากร น้ำบาดาล ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลกำหนดอัตราราคาต่อหน่วยงานของการขุด เจาะบ่อน้ำบาดาลตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ และจะจัดส่งแบบแปลนและประมาณราคาให้ ในภายหลัง ตามระเบียบวาระการประชุม รายงานการประชุม และสรุปผลการประชุม เอกสารหมาย จ.๑๗ วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการการวิสามัญฯ มีมติตั้งคณะอนุกรรมการใน คณะกรรมการการวิสามัญฯ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ มีนางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมการ จำเลยเป็นรองประธานคณะ อนุกรรมการคนหนึ่ง และนางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ มีอำนาจ

หน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๘๙๑ ลงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๘ หนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๓๙๗๓ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ และหนังสือด่วนที่สุด ที่ สผ ๐๐๑๗.๑๓/๔๑๒๙ ลงวันที่ ๓๐ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๑๙ จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงานและสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐตามประมวลกฎหมายอาญา กับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าพนักงานของรัฐตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือชี้แจงตอบประเด็นคำถามและจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ให้แก่คณะกรรมการวิสามัญฯ และจำเลย ตามหนังสือด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ลงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๐ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ประธานคณะอนุกรรมการแจ้งต่อที่ประชุมว่าการประชุมครั้งต่อไปในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ให้ฝ่ายเลขานุการประสานให้มีการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามลำดับ จากนั้นเลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๑ ภายหลังเลิกประชุม นางสาวแนน นางนันทนา จำเลย และนายจักร์ตัน พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหาร กับมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการสรุปการประชุมและจัดเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไปอยู่ในห้องประชุม เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่นายศักดิ์ดำรงประธานอาหารกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ

มีหมายเลขโทรศัพท์ ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ซึ่งจดทะเบียนในนามของนางนันทนาติดต่อนายศักดิ์ดา
 ที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ประจำตำแหน่ง นายศักดิ์ดาใช้
 โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ซึ่งจดทะเบียนในนามนางอภิรดี วิเชียรศิลป์ ภริยา
 ติดต่อไปยังโทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๙๕๙ แต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยใช้หมายเลขโทรศัพท์
 ดังกล่าวติดต่อกลับหานายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา และ ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นระยะเวลา
 สนนาน ๕๖๔ วินาที และ ๓๖๔ วินาที ตามลำดับ ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมาย
 จ.๒๕ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ช่วงเช้า คณะอนุกรรมการแผนงาน
 บุรณาการ ๒ พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบุรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในวาระของ
 กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยเข้าร่วมประชุมโดยมีข้อสังเกตและ
 ชักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรสูบน้ำด้วยไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำที่หน่วยงานเป็น
 ผู้ดำเนินการเองว่า ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท มีราคาสูง และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน
 เนื่องจากรถที่ใช้ชุดเจาะเป็นของราชการ พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากร
 น้ำบาดาล นายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และนายสุรินทร์
 วรจิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ร่วมกันชี้แจงและตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำ
 บาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ มีนักธรณีวิทยาและช่างชุดเจาะที่มีประสบการณ์ และ
 มีเครื่องชุดเจาะบ่อบาดาลที่สามารถชุดเจาะได้งานซึ่งมีคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน ส่วนการ
 เบิกจ่ายจะดำเนินการตามจริงตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า
 ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเองซึ่งจะกำหนด
 ค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณ ไม่มีการตั้ง
 งบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบุรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔

เอกสารหมาย จ.๒๑ ในช่วงบ่ายเป็นการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อเนื่องจากช่วงเช้า แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุมด้วย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาประชุมประมาณ ๔๐ นาที จึงมีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามรายงานการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔ เอกสารหมาย จ.๒๑ และบันทึกการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๒๒ วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ นายศักดิ์ดาทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงกรณีบุคคลที่อ้างว่าเป็นคณะกรรมการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เสนอปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามเอกสารหมาย จ.๒๔ วันที่ ๒๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ รายงานผลการพิจารณางบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ โดยสรุปการปรับลดงบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑.๑๘ คงเหลือ ๑,๒๖๑,๕๗๒,๑๐๐ บาท มีผู้ร้องเรียนกล่าวหาอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่อง และมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวนดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและนางนันทนาทราบแล้วสรุปสำนวนพร้อมความเห็นเสนอต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติเสียงข้างมากกว่า การกระทำของจำเลยมีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหา และเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง สำหรับคดีอาญา ให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ส่วนคดีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. ยื่นคำร้อง

ต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ.๔/๒๕๖๔ หมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ซึ่งต่อมาศาลฎีกามี คำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรมของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และ หัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง สำหรับการกระทำของนางนันทนา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติว่าไม่มีมูล ให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการ กระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการแรกว่า การไต่สวนของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นไปโดยชอบหรือไม่ โดยจำเลยอุทธรณ์ว่า การตั้งคณะกรรมการ ไต่สวนเป็นไปโดยไม่ชอบนั้น เห็นว่า แม้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๘ บัญญัติว่า “เมื่อความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะมีการกล่าวหาหรือไม่ว่ามีการกระทำความผิดที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจโดยพลัน โดยในกรณี ที่จำเป็นต้องไต่สวน ต้องไต่สวนและมีความเห็นหรือวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” มาตรา ๕๐ บัญญัติว่า “ในการไต่สวน คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจ มอบหมายเลขาธิการ หัวหน้าพนักงานไต่สวน หรือพนักงานไต่สวน เป็นผู้ไต่สวนเบื้องต้นได้...” และ มาตรา ๕๑ บัญญัติว่า “ในการไต่สวนเรื่องใดที่เป็นเรื่องสำคัญมีผลกระทบอย่างกว้างขวาง หรือ เป็นกรณีมีการไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง... ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเอง หรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่นเป็นคณะกรรมการไต่สวนก็ได้” เมื่อพิจารณา

มาตราดังกล่าวตามลำดับแล้ว เห็นได้ว่า ในการไต่สวนไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องตั้งผู้ไต่สวนเบื้องต้นก่อนจึงจะตั้งคณะกรรมการไต่สวนได้ โดยมาตรา ๕๐ บัญญัติให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. อาจตั้งผู้ไต่สวนเบื้องต้นก็ได้ แต่มาตรา ๕๑ กลับกำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการไต่สวนเองหรือจะแต่งตั้งกรรมการไม่น้อยกว่าสองคนและบุคคลอื่น เป็นคณะกรรมการไต่สวน ในกรณีที่ไต่สวนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเช่นจำเลย ซึ่งคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ เอกสารหมาย จ.๖ ดังที่ปรากฏตามรายงานและสำนวน การไต่สวนเอกสารหมาย จ.๑ คณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนคดีนี้ก็มี คณะกรรมการสอดคล้องตรงตามมาตราดังกล่าว ที่จำเลยอ้างว่ามีการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวน เบื้องต้นโดยไม่ปรากฏคำสั่งของคณะกรรมการ ป.ป.ช. นั้น เห็นว่า มาตรา ๔๙ บัญญัติว่า “เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่มีการกล่าวหาหรือไม่ ให้เลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายตรวจสอบเบื้องต้นก่อนตามหลักเกณฑ์ที่ คณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนด...” ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ การตรวจสอบ ข้อ ๓๓ กำหนดหน้าที่ และอำนาจของผู้ตรวจสอบไว้ โดยเลขาธิการหรือผู้ที่เลขาธิการมอบหมายมีอำนาจตรวจสอบได้ โดยคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่จำเป็นต้องมอบหมาย อีกทั้งปรากฏตามรายงานและสำนวนการไต่สวน เอกสารหมาย จ.๑ หน้าที่ ๓ ข้อ ๓. การไต่สวนและการรวบรวมพยานหลักฐานระบุว่า ในชั้นไต่สวน ข้อเท็จจริงได้นำพยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบมาใช้เป็นพยานหลักฐานในการไต่สวน โดยให้ ถือว่าพยานหลักฐานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของสำนวนการไต่สวนด้วย ดังนั้น คณะกรรมการไต่สวน เบื้องต้นตามที่จำเลยอ้างคงเป็นผู้ตรวจสอบตามมาตรา ๔๙ มิใช่ผู้ไต่สวนเบื้องต้น จึงหาต้องมีคำสั่ง แต่งตั้งจากคณะกรรมการ ป.ป.ช. ไม่ การตั้งคณะกรรมการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช.

จึงชอบแล้ว ที่จำเลยอุทธรณ์ในทำนองว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการเร่งรัดการตรวจสอบโดยไม่ชอบนั้น เห็นว่า ก่อนที่จะมีการตรวจสอบการกระทำของจำเลยนั้น มีผู้กล่าวหาร้องเรียนเหตุที่เกิดขึ้นต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตามหนังสือร้องเรียนเอกสารหมายเลข ๓ โดยมีข้อความระบุว่า “ระหว่างการประชุมอนุกรรมการพิจารณาการ ๒ ซึ่งมี น.ส. แนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานอนุกรรมการในชุดคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่าง พรบ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากอนุกรรมการไม่ยอมปล่อยผ่านงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จนทำให้นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ที่ต้องไปร่วมประชุมชี้แจงในที่ประชุมดังกล่าวถึงกับระเบิดกลางที่ประชุมว่า มีอนุกรรมการฯ บางคนโทรศัพท์เรียกเงิน ๕ ล้านบาทแลกกับการผ่านงบประมาณให้” ซึ่งถือเป็นข้อมูลเบื้องต้นเพียงพอที่จะตรวจสอบได้ โดยเฉพาะมีการระบุชื่อนายศักดิ์ดาซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรง แม้มิได้ระบุชื่อจำเลยว่าเป็นผู้ถูกร้องเรียนก็ตาม แต่ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๓ การตรวจสอบ ข้อ ๓๓ วรรคสอง กำหนดว่า ในการดำเนินการตรวจสอบ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการเพื่อทราบรายละเอียดตามเรื่องกล่าวหาว่าผู้ถูกร้องเป็นบุคคลใด มีตำแหน่งหน้าที่ใด มีข้อกล่าวหาและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเป็นประการใด มีพยานหลักฐานใด หรือบุคคลใดร่วมหรือสนับสนุนกระทำความผิด การตรวจสอบที่กระทำวันรุ่งขึ้นหลังจากได้รับหนังสือร้องเรียน โดยสอบปากคำนายศักดิ์ดาเพื่อทราบถึงผู้ถูกร้องและพฤติการณ์ในการกระทำความผิดเช่นนี้ มิใช่เป็นการมุ่งเอาผิดจำเลยฝ่ายเดียว การตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบหาเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายหรือระเบียบอันเป็นการไม่ชอบแต่อย่างใดไม่ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนไม่ชอบด้วยพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๘ โดยคณะกรรมการ

ไต่สวนไม่เรียกพยานหลักฐานที่จำเลยร้องขอไม่แสวงหาพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนนั้น เห็นว่า มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในการดำเนินการไต่สวนหรือไต่สวนเบื้องต้น คณะกรรมการ ป.ป.ช. คณะกรรมการไต่สวน... แล้วแต่กรณี ต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตาม ความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา” และวรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ ผู้ถูกกล่าวหาขอให้... คณะกรรมการไต่สวน... เรียกบุคคลหรือเรียกเอกสารจากบุคคลใด ให้... พนักงาน ไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่... คณะกรรมการไต่สวน... เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิ โดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุขึ้นไว้ในสำนวนการไต่สวน...” ซึ่งตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสาร หมาย จ.๑ หน้าที่ ๗๗ และ ๗๘ คณะกรรมการไต่สวนได้บันทึกเหตุที่ไม่เรียกพยานบุคคลที่จำเลย ร้องขอ เนื่องจากจำเลยร้องขอให้เรียกพยานบุคคลเกินกว่าระยะเวลาสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง ข้อกล่าวหา และจำเลยยังมิได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา อีกทั้งมิได้ระบุว่าพยานบุคคลดังกล่าว เกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์หรือไม่ อย่างไร พยานบุคคลที่จำเลยขอให้เรียกไม่มีผลต่อการวินิจฉัย และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต ซึ่งเป็นการให้เหตุผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับที่ กฎหมายบัญญัติไว้แล้ว และการจงใจประวิงเวลาต้องพิจารณาจากพฤติการณ์ที่ผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย ทำให้การไต่สวนของคณะกรรมการล่าช้าหรือไม่ มิใช่พิจารณาจากระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดให้ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ต้องไต่สวนและมีความเห็นและวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ ซึ่งต้องไม่เกินสองปีนับแต่ วันเริ่มดำเนินการไต่สวนตามมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง เพียงประการเดียว บทบัญญัติดังกล่าวกำหนด กรอบเวลามิให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการล่าช้าเป็นที่เสียหายแก่ราชการและคู่กรณีที่เกี่ยวข้อง มิใช่บทบัญญัติที่กำหนดระยะเวลาแก่ผู้ถูกกล่าวหาในการต่อสู้คดี ที่จำเลยมีหนังสือขอขยายระยะเวลา

ยื่นเอกสารชี้แจงข้อกล่าวหาตามเอกสารหมายเลข ๕ และให้เรียกแบบแปลนและประมาณราคา มาประกอบเพื่อแก้ข้อกล่าวหาเท่านั้น มิใช่ขอให้เรียกพยานประกอบการไต่สวนแต่อย่างใด การที่คณะกรรมการไต่สวนมิได้ดำเนินการให้จึงมิใช่การกระทำที่ขัดต่อกฎหมาย ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า คณะกรรมการไต่สวนไม่รวบรวมพยานหลักฐานให้ครบถ้วน โดยเชื่อคำเบิกความของนายศักดิ์ดา อย่างเดียวนั้น เห็นว่า ตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้า ๒ มีการระบุถึงการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเป็นพยานบุคคล ๙ ราย และเอกสารหลักฐานต่าง ๆ รวม ๑๐ รายการ ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนสอบปากคำพยานบุคคลเพิ่มเป็น ๑๗ ราย ถือเป็น การไต่สวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อ ผู้ถูกกล่าวหา ซึ่งหากได้ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนเพียงพอที่จะวินิจฉัยมูลความผิดของจำเลยแล้ว คณะกรรมการไต่สวนย่อมมีดุลพินิจที่จะมีคำสั่งได้ ตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๒ วรรคหนึ่ง ด้วยเหตุผลดังได้ วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงเป็นไปโดยชอบแล้ว อุทธรณ์ข้อนี้ของ จำเลยฟังไม่ขึ้น

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยประการต่อไปว่า จำเลยกระทำความผิด ตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือไม่ ทางไต่สวนได้ความ จากนายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการจัดทำงบประมาณของ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เสนอต่อคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าชี้แจงงบประมาณต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ

มีปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พยานพร้อมกับเจ้าหน้าที่เข้าร่วมประชุมชี้แจง ในการประชุมดังกล่าว จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พยานร่วมชี้แจงข้อมูลต่อที่ประชุม วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ในการพิจารณากลุ่มภารกิจและรายการตามลำดับ พยานและเจ้าหน้าที่เข้าชี้แจงต่อ คณะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยยังคงชักถามและโจมตีงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ในเรื่องเดิม จากนั้นคณะกรรมการวิสามัญฯ แต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นมา โดยคณะ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะอนุกรรมการชุดหนึ่งใน ๘ คณะดังกล่าว ซึ่งมีกำหนดการประชุมเพื่อพิจารณางบประมาณแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในส่วน ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ครั้นวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานนั่งรับประทานอาหารร่วมกับพลตำรวจตรีวิวัฒน์ ชัยสังฆะ และนายเต๋อ ไม่ทราบชื่อและชื่อสกุล ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ นางนันทนา สงฆ์ประชา เลขานุการคณะ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๒๓๙๔ ๖๕๖๒ ติดต่อ โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๖ ๑๔๑๗ ๙๒๐๐ ซึ่งเป็นหมายเลขโทรศัพท์ประจำตำแหน่งของพยาน บอกให้โทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ พยานจึงใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ อีกเครื่องหนึ่งของพยานบันทึกหมายเลขโทรศัพท์ดังกล่าวไว้ นางนันทนาไม่ได้แจ้งว่าเป็น หมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใด และให้ติดต่อเรื่องใด แต่พยานพอจะคาดคะเนได้ว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับการ พิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในวันรุ่งขึ้น เวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานใช้ โทรศัพท์เคลื่อนที่หมายเลข ๐๙ ๑๑๙๑ ๙๑๙๘ ติดต่อไปที่โทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ แต่ไม่มีผู้รับสาย จากนั้นเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา มีโทรศัพท์หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ ติดต่อกลับมา พยานจำเสียงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเคยชักถามเกี่ยวกับงบประมาณในการประชุมของ

คณะกรรมการการวิสามัญฯ และเคยพูดคุยกันมาก่อน พยานและจำเลยใช้เวลาสนทนา ๙ นาทีเศษ เวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์ติดต่อพยานอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนา ๖ นาทีเศษ โดยจำเลยแนะนำตัวเองว่าเป็นรองประธานคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แล้วพูดว่า “พຼຽงนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” พยานถามว่า “เหตุใดจึงตັດงบประมาณเยอะจັง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตັດงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานบอกว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานตอบว่า “ไม่ได้เนื่องจากงานโครงการของกรมฯ เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยจึงบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานประเภทดังกล่าว เป็นงานที่ใช้วิธีการตกลงราคาที่มีอยู่ประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมฯ ก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ได้ก็จะตັດงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซนต์” พยานจึงบอกว่า “หากจะตັດงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซนต์ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมฯ ก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตັດให้ตັດเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” ขณะสนทนา พยานและจำเลยโทรศัพท์ติดต่อกันไปมาหลายครั้ง เนื่องจากสัญญาณหลุด ตามข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมาย จ.๒๕ ซึ่งในขณะนั้น พยานอยู่ภายในห้องรับประทานอาหาร แต่เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานาน จึงออกไปสนทนาภายนอกห้อง พยานไม่ได้บันทึกเสียงสนทนา และไม่ได้แจ้งให้เพื่อนของพยานทั้งสองคนทราบ ในวันเดียวกัน พยานใช้แอปพลิเคชันไลน์โทรศัพท์ติดต่อกับนายภาดล ธารวรฤชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ ซึ่งเป็นเพื่อนสนิท เล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นให้ฟัง นายภาดลแจ้งว่าถูกเรียกเงินในลักษณะเดียวกัน และพยานยังได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายสุรินทร์ วรภิจธำรง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟัง และแจ้งให้เข้าร่วมชี้แจงในวันรุ่งขึ้น และให้แจ้งนายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ให้เข้าร่วม

ชี้แจงด้วย ต่อมาช่วงเช้าของวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานโทรศัพท์ติดต่อกับนายนิรุฒ ขำนุรักษ์ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคประชาธิปัตย์ ซึ่งรู้จักกันเป็นการส่วนตัว เล่าเหตุการณ์ดังกล่าวให้ฟัง นายนิรุฒบอกกับพยานว่า “เรื่องแบบนี้ อย่าไปยอม” ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล โดยตลอดการประชุม จำเลยคงซักถามเป็นส่วนมากเกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลเพียงโครงการเดียว พยานจึงให้นายสุรินทร์เป็นผู้ชี้แจง จนกระทั่งเวลาใกล้เที่ยง พยานเดินออกจากห้องประชุมเพื่อเข้าห้องน้ำ ระหว่างทางพบนางวันทนา อาชีวะวิทธิ หรือ ผอ.เจี๊ยบ ผู้อำนวยการส่วนในสำนักงบประมาณ พยานพูดกับนางวันทนาว่าตนรู้สึกอับอายที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลถูกซักถามจำนวนมาก และการพิจารณาไม่มีความคืบหน้า ทั้งที่มีวาระการพิจารณาถึง ๖ วาระ แต่พิจารณาได้เพียงวาระแรกเท่านั้น นางวันทนาแสดงความเห็นใจ พยานจึงเล่าเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนเกิดเหตุให้ฟัง เมื่อกลับเข้าห้องประชุม พยานยืนยันพูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแถลงข่าว” หลังจากนั้นที่ประชุมไม่ได้มีการประชุมต่ออีก จนกระทั่งพักการประชุมในช่วงเที่ยง ขณะพักประชุม พยานพบนายนิรุฒอีกครั้ง จึงเล่าเหตุการณ์ในที่ประชุมให้ฟัง และขอให้พาไปพบประธานสภาผู้แทนราษฎร แต่ประธานสภาผู้แทนราษฎรไม่อยู่ สำหรับการประชุมในช่วงบ่าย คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ใช้เวลาพิจารณาเพียง ๔๐ นาที ก็สามารถผ่านการพิจารณาได้ โดยพยานแถลงต่อที่ประชุมขอตัดลดงบประมาณลง ๑ เพอร์เซ็นต์ งบประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งประธานคณะอนุกรรมการขอให้ตัดงบประมาณลง ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานได้รับข้อสั่งการจากปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้รายงานข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีมีบุคคลอ้างว่าเป็นกรรมการเรียกรับเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ พยานเข้าพบและส่งบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริง

ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ นอกจากนี้ โจทก์ยังมีนายภาดล นายกุล นายสุรินทร์ และนายนิธิต เบิกความสนับสนุน องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์โดยมติเสียงข้างมาก เห็นว่า คดีนี้โจทก์มีนายศักดิ์ดาเป็น ประจักษ์พยานเพียงปากเดียว ซึ่งคำเบิกความของประจักษ์พยานจะมีน้ำหนักเพียงพอให้รับฟังได้ หรือไม่นั้น ต้องประกอบด้วยพยานแวดล้อมและเหตุผลที่น่าเชื่อถืออันควรแก่การรับฟัง หาได้ขึ้นอยู่กับ จำนวนประจักษ์พยานมากหรือน้อยไม่ และมีใช้ว่าประจักษ์พยานเบิกความอย่างไรแล้วศาลจะต้องรับ ฟังได้ตามนั้น โดยนายศักดิ์ดาเบิกความถึงรายละเอียดของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามที่ตนได้ประสบพบมา เป็นลำดับขั้นตอนตั้งแต่การพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในระดับกระทรวง เรื่อยมาจนถึงระดับกรมในที่ประชุมของคณะกรรมการวิสามัญฯ จนถึงคณะอนุกรรมการแผนงาน บูรณาการ ๒ ซึ่งในข้อนี้ นอกจากนายศักดิ์ดาแล้ว ยังมีนายกุลและนายสุรินทร์มาเบิกความให้เห็น พฤติการณ์ของจำเลยที่ตั้งข้อสังเกตและซักถามงบประมาณเฉพาะกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมา โดยตลอดตั้งแต่การประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ วันที่ ๑๗ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ที่จำเลยตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการกำหนดราคาโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล การเบิกจ่ายเบี้ย เลี้ยงและค่าน้ำมันอันอาจเอื้อให้เกิดการทุจริตได้ แต่ไม่มีพยานหลักฐานที่เป็นรูปธรรมสนับสนุนให้เห็น ว่าเพราะเหตุใดจำเลยจึงเชื่อเช่นนั้น ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ จำเลยยังคงตั้งข้อสังเกตและซักถามเช่นเดิม ทั้งที่มีผู้แทนสำนักงานงบประมาณชี้แจงแล้ว ว่า การกำหนดราคาก่อสร้างโครงการดังกล่าวเป็นราคาตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงาน ดำเนินการเอง โดยคำนวณค่าเฉลี่ยแบบประมาณราคา (Unit Cost) ไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน แม้จะมีกรรมการวิสามัญฯ หรืออนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนอื่นร่วมตั้งข้อสังเกตหรือ ซักถาม แต่ก็ไม่มีลักษณะที่เน้นย้ำถึงโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลโดยตลอดเช่นจำเลย การตั้งข้อสังเกตและการซักถามของจำเลยจึงมิได้มีลักษณะเป็นการตรวจสอบการใช้งบประมาณของ

หน่วยงานรัฐตามปกติ แต่เป็นการสร้างความกดดันและความกังวลแก่ผู้รับการพิจารณาว่าจะถูกตัดหรือลดงบประมาณหรือไม่ เพื่อใช้เป็นข้อต่อรองในการแสวงหาประโยชน์ อันทำให้เห็นมูลเหตุชักจูงใจให้จำเลยโทรศัพท์หานายศักดิ์ดาผ่านการติดต่อของนางนันทนาในคืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ โดยนายศักดิ์ดาและจำเลยใช้เวลาสนทนาครั้งแรก ๙ นาทีเศษ และใช้เวลาสนทนาครั้งที่สอง ๖ นาทีเศษ สอดคล้องกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ข้อความที่มีการสนทนาโต้ตอบกันทางโทรศัพท์ระหว่างนายศักดิ์ดากับจำเลยตั้งแต่การเรียกเงินจำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อนายศักดิ์ดาปฏิเสธก็เปลี่ยนมาเป็นขอร้องแทน เพื่อแลกกับการไม่ตัดลดงบประมาณ มีลักษณะพูดต่อรองกันไปมา ซึ่งมีรายละเอียดมาก ยากที่จะแต่งเรื่องขึ้นมาให้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะข้อความที่สนทนากันระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาในเรื่องของงานยังสอดคล้องกับการตั้งข้อสังเกตและซักถามของจำเลยในการประชุม ซึ่งมุ่งเฉพาะโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาล ที่มีงบประมาณไม่มาก แต่ดำเนินการหลายแห่ง ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การติดต่อทางโทรศัพท์เป็นการขอให้นายศักดิ์ดาส่งแบบแปลนและประมาณราคาก่อสร้าง จำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจในการขอแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณได้ ซึ่งในประเด็นเดียวกันนี้ จำเลยเคยตั้งข้อสังเกตไว้แล้วตั้งแต่ในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการการวิสามัญฯ ซึ่งขณะนั้นไม่มีข้อห้ามมิให้อนุกรรมการติดต่อกับหน่วยงานโดยตรง จำเลยไม่เคยรู้จักนายศักดิ์ดามาก่อน ย่อมไม่กล้าเรียกเงินหรือขอร้องงาน โดยมีนายจักรรัตน์ พัวช่วย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เบิกความสนับสนุนนั้น ข้อเท็จจริงจากทางใต้ส่วนได้ความว่า นายศักดิ์ดาเบิกความถึงการติดต่อทางโทรศัพท์ระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดาที่มีเวลาสอดคล้องตรงกับข้อมูลการใช้โทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ ว่า นายศักดิ์ดาและจำเลยสนทนากันครั้งแรก เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ซึ่งในข้อนี้ นายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ และพันจ่าอากาศเอก

ศักดิ์สิทธิ์ ภูสิโรรงสี ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานแก้ปัญหาหนี้สินแห่งชาติ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ฝ่ายเลขานุการ และสนับสนุนการประชุมของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และเข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการดังกล่าวด้วย ต่างเบิกความตรงกันว่า ภายหลังเลิกประชุมวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา พยานยังคงอยู่ในห้องประชุมเพื่อจัดเตรียมเอกสารสำหรับการประชุมในวันถัดไป จำเลยและอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งรับประทานอาหารเย็นเป็นเวลา ๒๐ ถึง ๓๐ นาที โดยออกจากห้องประชุมเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา แม้จำเลยนำนายจักร์ตน์มาให้ศาลไต่สวนเพื่อ สนับสนุนข้อต่อสู้ของตน แต่นายจักร์ตน์ก็เบิกความในทำนองเดียวกับนางสาวแนนรับว่า ต่างอยู่ในห้อง ประชุมภายหลังเลิกงานจริง แต่ไม่ทราบว่าจำเลยพูดคุยกับนายศักดิ์ดาเรื่องใด ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า การโทรศัพท์ติดต่อนายศักดิ์ดาเพื่อติดตามเอกสารเป็นการกระทำในขอบอำนาจหน้าที่ของ อนุกรรมการนั้น แม้อนุกรรมการจะมีอำนาจในการขอเอกสาร แต่วิธีการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสาร ดังกล่าวย่อมจะต้องปฏิบัติตามแนวทางของคณะอนุกรรมการที่เคยปฏิบัติมาเช่นเดียวกัน เกี่ยวกับ เรื่องนี้ นายสรเดชและพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์เบิกความตรงกันว่า กรณีที่อนุกรรมการประสงค์จะ ขอเอกสารเพิ่มเติม อนุกรรมการต้องแถลงให้ที่ประชุมคณะอนุกรรมการทราบ จากนั้น ฝ่ายเลขานุการจะมีหนังสือแจ้งหน่วยงานและติดตามเอกสารดังกล่าว ตรงกับข้อบังคับการประชุม สภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ข้อ ๙๗ และสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่นายศักดิ์ดา นายสุรินทร์ และ จำเลยเบิกความว่า จำเลยเคยขอเอกสารแบบแปลนและประมาณราคา โดยติดตามทวงถามตั้งแต่ การประชุมเมื่อวันที่ ๑๗ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ นายสุรินทร์ได้รับการประสานจาก ฝ่ายเลขานุการจึงจัดเตรียมเอกสารและนำส่งให้ประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ รวมถึงจำเลย โดยตรงที่บ้านพัก ซึ่งก็เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติที่นายสรเดชและพันจ่าอากาศเอกศักดิ์สิทธิ์เบิกความ แสดงให้เห็นว่าจำเลยย่อมทราบข้อบังคับและแนวทางปฏิบัติ แต่กลับประสานขอเอกสารดังกล่าว

โดยตรง อีกทั้งจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยตรง ย่อมจะต้องระมัดระวังตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในช่วงระหว่างการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติเช่นว่านั้น หากหน่วยงานจัดเตรียมเอกสารไม่เพียงพอ
จำเลยก็ต้องดำเนินการผ่านเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามข้อบังคับการประชุมและแนวทางปฏิบัติที่
ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าวดำเนินการสืบกันมา เพื่อเป็นการป้องกันข้อครหา ข้อต่อสู้ของจำเลยที่
อ้างว่าติดต่อกับโทรศัพท์กับนายศักดิ์ดาเพื่อขอแบบแปลนและประมาณราคาเช่นนี้ไม่สมเหตุผล
จึงเป็นพิรุณและไม่น่าเชื่อถือ ที่จำเลยอุทธรณ์ว่า ขณะสนทนาทางโทรศัพท์ นายศักดิ์ดาอยู่ร่วมกับ
พลตำรวจตรีวิวัฒน์ และนายเต๋อ ซึ่งเป็นพยานคู่ แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กับโจทก์ต่างไม่นำมา
ไต่สวนนั้น นายศักดิ์ดายืนยันมาตั้งแต่ที่ให้การต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า ขณะที่จำเลยโทรศัพท์
ติดต่อนายศักดิ์ดา นายศักดิ์ดากำลังรับประทานอาหาร เมื่อเห็นว่าการสนทนาใช้เวลานานจึงออกไป
สนทนากับจำเลยด้านนอกห้องรับประทานอาหาร พลตำรวจตรีวิวัฒน์และนายเต๋อไม่ทราบเรื่อง อีกทั้ง
ไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดาต้องเล่าถ้อยคำสนทนาทางโทรศัพท์ให้ทั้งสองฟัง บุคคลทั้งสองจึงไม่ใช่
ประจักษ์พยานที่รับรู้ถ้อยคำสนทนายระหว่างจำเลยและนายศักดิ์ดา การที่โจทก์ไม่นำพลตำรวจตรี
วิวัฒน์และนายเต๋อมาให้ศาลไต่สวนนั้นหาใช่เป็นข้อพิรุณแต่อย่างใดไม่ ทั้งหากจำเลยเห็นว่า
พยานทั้งสองปากมีความสำคัญและสามารถให้ข้อเท็จจริงที่เป็นประโยชน์แก่จำเลยก็ชอบที่จะนำบุคคล
ทั้งสองมาให้ศาลไต่สวนได้ แต่จำเลยกลับไม่ได้กระทำ ส่วนอุทธรณ์ของจำเลยที่ว่าไม่มีการบันทึกเสียง
สนทนาไว้เป็นหลักฐานนั้น ก็อาจเป็นเพราะในขณะนั้นนายศักดิ์ดาไม่คาดคิดว่าจะต้องบันทึกเสียง
สนทนาไว้เป็นหลักฐานเพื่อใช้ดำเนินคดีแก่จำเลย ประกอบกับเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้า
ทันทีทันใด โอกาสที่จะบันทึกเสียงสนทนาย่อมไม่มี ส่วนที่นายศักดิ์ดากล่าวต่อที่ประชุม
คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการการกฎหมาย

การยุติธรรมและสิทธิมนุษยชน ซึ่งมีการเผยแพร่ภาพและเสียงผ่านทางสื่อมวลชนในทำนองว่า นายศักดิ์ดาได้บันทึกเสียงการสนทนาไว้ แต่เมื่อเข้าให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. เพิ่มเติม วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ และเบิกความต่อศาลกลับให้ถ้อยคำและเบิกความว่าไม่มีการบันทึกการสนทนาไว้ นั้น ก็น่าเชื่อว่าเป็นการพูดต่อที่ประชุมและสื่อมวลชนด้วยความไม่พอใจ และแสดงให้เห็นว่า ตนมีพยานหลักฐานที่มั่นคงที่จะกล่าวหาจำเลยได้ ในทำนองข่มขู่จำเลยอยู่ในที่ อย่างไรก็ดี เมื่อตรวจสอบบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริง คำให้การ และคำเบิกความแล้ว นายศักดิ์ดาเคยยืนยันข้อเท็จจริงเกี่ยวกับ พฤติการณ์โทรศัพท์เรียกเงินหรือซองงานของจำเลยมาโดยตลอด ดังนั้น แม้คำเบิกความพยานโจทก์ในส่วนนี้จะแตกต่างกันไปบ้าง แต่ส่วนพฤติการณ์ซึ่งเป็นสาระสำคัญแห่งคดีมิได้เปลี่ยนแปลง ข้อแตกต่างดังกล่าวจึงเป็นเพียงพลความ การที่บันทึกการสนทนาจะไม่มีอยู่จริงก็เป็นเพียงการขาดพยานหลักฐานอย่างหนึ่งเท่านั้น กรณีไม่ถึงกับเป็นเหตุให้คำเบิกความของนายศักดิ์ดาไม่น่าหนักนัยลง ส่วนที่นายศรีณย์วุฒิ ศรีณย์เกตุ อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พยานจำเลย เบิกความว่า หลังจากนายศักดิ์ดากล่าวในที่ประชุมแล้ว นายศรีณย์วุฒิจะพานายศักดิ์ดาไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน นายศักดิ์ดาพูดในทำนองว่า ไม่มีใครเรียกเงิน แต่ที่กล่าวไปเช่นนั้น เพราะโมโหจำเลยจากการซักถาม การที่นายศักดิ์ดากล่าวเช่นนั้นก็อาจเป็นเพราะนายศักดิ์ดาไม่ต้องการไปแถลงข่าวต่อสื่อมวลชนให้เรื่องลุลกลามมากขึ้น โดยนายศรีณย์วุฒิยังรับว่าให้สัมภาษณ์สื่อมวลชนตามเอกสารหมายเลข จ.๓ หน้า ๑๓๘ ถึง ๑๔๐ ภายหลังเกิดเหตุไม่นานในทำนองว่า ตนอยู่เคียงข้างอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล อธิบดีซึ่งน่าจะหมายถึงนายศักดิ์ดาอดีตมาจากการซักถามในลักษณะไล่บี้ไล่ต้อน โดยกรรมการฯ บางคนใช้วิธีดังกล่าวเรียกผลประโยชน์จากหน่วยงานเพื่อผ่านงบประมาณให้ ซึ่งสอดคล้องกับพฤติการณ์ที่ได้จากการไต่สวนนายศักดิ์ดา และที่จำเลยอุทธรณ์ว่า นายศักดิ์ดาไม่สะดวกใจเรื่องเครื่องกับจำเลยมาก่อน โดยเบิกความและอ้างบันทึกถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริงและความเห็นของนายชาดา ไทยเศรษฐ์

เอกสารหมายเลข ล.๓๑ เพื่อสนับสนุนข้อกล่าวอ้างดังกล่าวนั้น ก็เป็นเพียงความเห็น การตั้งข้อสังเกตและซักถามของจำเลย และการชี้แจงของนายศักดิ์ดาเป็นการปฏิบัติงานตามหน้าที่ ตามธรรมาภิบาลมีเหตุกระทบกระทั่งกันเกิดขึ้นได้ หากจะมีความไม่พอใจเกิดขึ้นระหว่างการประชุมบ้างก็เป็นเรื่องปกติ ไม่น่าจะร้ายแรงถึงขนาดว่าจะต้องปั้นแต่งเรื่องขึ้นเพื่อปรักปรำจำเลย อีกทั้งในคืนวันเดียวกันแทบจะในทันทีภายหลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดาได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหานายภาดล และนายสุรินทร์ เล่าเรื่องการเรียกเงินดังกล่าวให้ฟังทันที ย่อมไม่มีเวลาคิดปรุงแต่งเรื่อง โดยในส่วนนี้ โจทก์ยังมี นายภาดลและนายสุรินทร์มาเบิกความยืนยัน โดยเฉพาะนายภาดลยังเบิกความสนับสนุนได้ความทำนองว่า นางนันทนาแจ้งให้นายภาดลโทรศัพท์ติดต่อหาจำเลยเช่นกัน จำเลยพูดกับนายภาดลเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำที่นายภาดลดูแล มีการซักถามจนนำไปสู่การพูดในเชิงขอเข้ามาดูผลงานโครงการ ซึ่งตามความเข้าใจของนายภาดลมีลักษณะในเชิงของงานของกรมดังกล่าว ส่วนที่นายภาดลจะถูกจำเลยเรียกเงินด้วยหรือไม่นั้นก็เป็นเรื่องระหว่างนายภาดลและจำเลย และในวันรุ่งขึ้น นายศักดิ์ดาจึงโทรศัพท์ติดต่อนายนริศเล่าเรื่องที่ถูกรายงานเรียกเงินให้นายนริศฟังด้วย แม้นายภาดล นายสุรินทร์ และนายนริศ เป็นคนรู้จักในฐานะเพื่อน และผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดาก็ตาม แต่ต่างก็เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และเป็นถึงสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่ไม่มีสาเหตุโกรธเคืองหรือขัดแย้งกับจำเลยมาก่อน พยานบุคคลทั้งสามยังเบิกความเชื่อมโยงกับที่นายศักดิ์ดาเบิกความ จึงเชื่อว่าเบิกความไปตามจริง แม้เป็นพยานบอกเล่าแต่โดยสถานะหน้าที่ของพยานดังกล่าว ล้วนเกี่ยวข้องกับข้อความที่ตนรับทราบมา น่าเชื่อว่าจะพิสูจน์ความจริงได้ จึงมีน้ำหนักให้รับฟังที่จำเลยอุทธรณ์ว่าพยานเหล่านี้เป็นพยานบอกเล่า และเป็นคนรู้จักสนิทสนม หรือเป็นผู้ได้บังคับบัญชาของนายศักดิ์ดาไม่น่ารับฟัง จึงฟังไม่ขึ้น พยานพฤติเหตุแวดล้อมของโจทก์ดังกล่าวที่ใกล้ชิดต่อ

เหตุการณ์เช่นนี้ย่อมสนับสนุนคำเบิกความของนายศักดิ์ดาประจักษ์พยานให้มีน้ำหนักมากยิ่งขึ้น เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ แม้คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จะไม่มีอำนาจในการพิจารณาปรับลดงบประมาณโดยเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่คงไว้ซึ่งอำนาจในการเสนอความเห็นต่อ คณะกรรมการวิสามัญในการให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบกับค่าของงบประมาณได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำเลยเป็นหนึ่งในคณะกรรมการวิสามัญฯ ย่อมมีอำนาจในการแสดงความคิดเห็นสนับสนุน รายงานของคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่จัดทำขึ้นตามที่จำเลยตั้งข้อสังเกตไว้ได้ ดังนั้น ความเห็นของจำเลยในฐานะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่อภิปราย ตั้งข้อสังเกต และซักถามไว้ต่อที่ประชุม ย่อมมีส่วนส่งผลให้เป็นคุณหรือเป็นโทษต่อหน่วยงานที่ขอรับการจัดสรร งบประมาณได้ ด้วยเหตุที่ได้วินิจฉัยไว้แล้ว การที่จำเลยโทรศัพท์เรียกเงินหรือขอผลประโยชน์จาก โครงการในการจัดทำงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นการอาศัยโอกาสในตำแหน่งที่ตนมี อำนาจและหน้าที่ที่สามารถเสนอปรับลดงบประมาณได้ จึงเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต อันเป็นการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่น และเป็นการขอ เรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใด เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่ง ของจำเลยไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือไม่ชอบด้วยหน้าที่ อันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวล กฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อุทธรณ์ข้อนี้ของจำเลยฟังไม่ขึ้นเช่นกัน เมื่อคดีฟังได้ดังกล่าวแล้ว

อุทธรณ์ข้ออื่นของจำเลยเป็นข้อปลีกย่อย และไม่ทำให้ผลคดีเปลี่ยนแปลงไป จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัย
ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น องค์คณะชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์
โดยมติเสียงข้างมากเห็นพ้องด้วย

พิพากษายืน.

นางชนากานต์ อีร์เวชพลกุล

นายอดิศักดิ์ ตันติวงศ์

นางมัทรี อุซชิน

นายวิชาญ ศิริเศรษฐ์

นายวิเชียร ดิเรกอุดมศักดิ์

นายปुณณะ จงนิมิตรสถาพร

นายชูศักดิ์ ทองวิฑูรย์

นายอุทัย โสภาโชติ

นายเผด็จ ชมพานิชย์

